

Miljödepartementet
Regeringskansliet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Användning och överlåtelse av växtskyddsmedel, miljöstraffavgifter på växtskyddsmedelsområdet samt utbildning för säker hantering av bekämpningsmedel

(dnr M2019/01453/R)

Länstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över Regeringskansliets promemoria Användning och överlåtelse av växtskyddsmedel, miljöstraffavgifter på växtskyddsmedelsområdet samt utbildning för säker hantering av bekämpningsmedel.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länstyrelsen i Västra Götalands län ställer sig bakom förslaget att det blir begränsningar för användning av preparat i klass 3. Vi ser att det finns vissa risker i förfarandet med att klassa om preparat från klass 3 till klass 4. Vi anser att det är viktigt att det inte blir en fördyrande process för innehavare av registrering. Inom området biocider ser vi gärna att det blir en myndighet som får det samlade ansvaret till skillnad från idag där både Folkhälsomyndigheten och Arbetsmiljöverket är inblandade.

Avseende utbildningen för att hantera klass 3-medel är vårt förslag att göra dessa utbildningar webbaserade och låta Jordbruksverket bära huvudansvaret.

Synpunkter på betänkandets förslag

Utbildningskrav för produkter i klass 3

Länstyrelsen är positiv till förslaget att användningen av klass 3-preparat begränsas. Den nuvarande klassindelningen kan leda till missuppfattningen hos konsumenter att samtliga bekämpningsmedel i behörighetsklass 3 är ofarliga och att inga försiktighetsåtgärder bör vidtas vid användandet. Genom att ha utbildningskrav för klass 3-preparat sänds ett viktigt budskap till allmänheten om att detta är produkter som kräver en säker hantering med hänsyn till både miljö och hälsa.

Då tillgängligheten minskar leder det troligtvis till ökad uppfyllelse av miljö kvalitetsmålet "Giftfri miljö". Det är också en viktig del i Kemikalieinspektionens handlingsplan för en giftfri vardag.

Vi vill också trycka på att information och märkning på etikett och bruksanvisning måste bli tydligare. Som exempel kan nämnas att i handlingsplanen för hållbar användning av växtskyddsmedel har det bland annat tillkommit att riskerna för pollinatörer ska minimeras. Idag är märkningen på många förpackningar så otydlig att produkterna riskerar att användas på ett felaktigt sätt. Även om det införs utbild-

ningskrav för att använda klass 3 är det viktigt att märkningen blir tydlig för att underlätta en korrekt hantering. Inte bara för att skydda pollinatörer utan även för hälsa och miljö.

Krav på tillstånd för yrkesmässig användning

Länsstyrelsen är positiv till att ta bort definitionen flerfamiljshus och ersätta den med bostadshus då det ökar omfattningen av de tillfällen då tillstånd krävs. Positivt är att även koloniträdgårdar där allmänheten har tillträde föreslås omfattas av tillståndskravet. För ökad tydlighet föreslår vi att även begreppet kyrkogårdar ska finnas med som en egen definition.

Omklassning av preparat

I förslaget föreslås klass 4 gälla för biologiska växtskyddsmedel, för s.k. lågriskmedel och medel tillåtna för ekologisk odling. Den slutliga bedömningen av vilka medel som är lämpliga att placera i den föreslagna nya klass 4 ska dock enligt promemorian göras av Kemikalieinspektionen.

I punkt 6 beskrivs att det finns ett utrymme avsett att ge anstånd enligt EU:s växtskyddsmedelsförordning utifrån Kemikalieinspektionens bedömningar.

Vi hoppas att Kemikalieinspektionen hör samman denna avsikt och beviljar anstånd för de preparat som måste byta registreringsnummer - samt att det i god tid offentliggörs vilka medel som kommer att byta behörighetsklass.

Det är också viktigt att befintliga utvidgade produktgodkännanden för mindre användningsområden, så kallade UPMA-godkännanden, följer med klassningen ”ner” till klass 4, oavsett om medlen får nytt registreringsnummer eller inte vid omklassningen. Att kräva nya UPMA-godkännanden skulle rimma oerhört illa med syftet med omklassningen som är att göra de miljövänliga medlen mer tillgängliga.

Avgiften för att ändra ett godkännande från en klass till en annan medför en kostnad för sökanden. Kostnaden ligger mellan 4 000 och 120 000 kronor.

Kemikalieinspektionen kan även nyttja möjlighet att vid särskilda omständigheter minska eller efterskänka avgiften. Många av de aktuella, ekologiska medlen företärs av små företag med mycket begränsade ekonomiska möjligheter. Risken finns att företagen inte har råd att betala avgifterna. Konsekvensen av den nya klassningen skulle då i stället bli färre sådana medel på marknaden.

Utbildningar och tillhörande tillståndsprövning

Inom biocidområdet föreslås Folkhälsomyndigheten och Arbetsmiljöverket meddela föreskrifter om att länsstyrelsen ska erbjuda utbildning och om hur länsstyrelsen ska genomföra utbildningen. Enligt förslag i promemorian ska de även inom sina respektive ansvarsområden meddela föreskrifter om att frågor om användningstillstånd och dispens från kravet på utbildningsbevis i stället ska prövas av länsstyrelsen.

Vi föreslår att en av ovannämnda centrala myndigheter tar ansvaret för dessa frågor istället för att som nu ha det uppdelat i var sitt ansvarsområde. Förslaget skulle förenkla för den som yrkesmässigt använder rättgift, som i dagsläget kan behöva söka tillstånd hos både Folkhälsomyndigheten och Arbetsmiljöverket.

Vår bedömning är att frågor om dispenser bör hanteras centralt av antingen Folkhälsomyndigheten eller Arbetsmiljöverket. Detta för att få en enhetlig och likriktad bedömning av frågor av denna karaktär och då det troligtvis är en låg omfattning av denna typ av frågor. Vi föreslår också en fortsättning av nuvarande system där innehavare av kunskapsbevis för växtskyddsmedel i klass 1L ges möjlighet att använda rättgift i klass 1 So.

Konsekvenser för berörda myndigheter

Vi saknar en bedömning av hur stort intresset för att utbilda sig för klass 3-medel kan vara. Med hjälp av statistik över hur mycket klass 3-preparat som säljs bör det kunna göras en uppskattning av behovet för dessa utbildningar. Länsstyrelsens bedömning är att intresset för dessa kurser är måttligt.

Länsstyrelsen ser betydande svårighet att på ett bra och kostnadseffektivt sätt genomföra kurser för preparat i klass 3. Länsstyrelsen föreslår att utbildningen blir webbaserad och att Jordbruksverket får huvudansvaret.

Gällande utbildning inom området biocider är vårt förslag att ansvaret för detta läggs på antingen Arbetsmiljöverket eller Folkhälsomyndigheten. Föreskrivs länsstyrelsen genomföra dessa utbildningar krävs extra resurser för detta.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze efter föredragning av växtodlingsrådgivare Kristian Jochnick. I den slutliga handläggningen av ärendet medverkade även Landsbyggsdirektören Marie Andreasson och enhetschefen Ingrid GuldbRAND.

Lisbeth Schultze

Kristian Jochnick

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia

anna-karin.rosman@regeringskansliet.se